

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Klima- og Miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høring av forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift om miljøvurderinger etter sektorlover

Fylkesmannen i Hedmark viser til departementenes høringsnotater og avgir med dette et felles høringssvar til de to forskriftene.

Generelt

Fylkesmannen er generelt positiv til de fleste endringer som foreslås. Vi mener det knytter seg visse ulemper til at man nå etablerer to forskrifter istedenfor en. Det er etter vårt skjønn behov for en samordning og kvalitetssikring av hjemmelsgrunnlag i sektorlover.

Krav om konsekvensutredninger er for alle tiltak og planer hjemlet i plan- og bygningsloven. Formålet er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir ivaretatt i forkant av gjennomføring av tiltak og eventuelt på hvilke vilkår tiltaket kan gjennomføres. Fylkesmannen mener forskriftsdelingen svekker koblingen mellom plan- og bygningsloven og hjemmelen for KU og lovene behandlingen av KU skal knyttes opp mot. For å sikre at sektormyndighetene følger opp ansvaret gitt i henhold til forskrift om miljøvurderinger, anbefaler Fylkesmannen at det tas inn en henvisning til krav om konsekvensutredning og miljøvurderingsforskriften i alle de aktuelle sektorlovene. Per i dag mangler en slik henvisning blant annet i lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon.

Vedlegg II er endret og delt mellom planforskriften og forskrift om miljøvurderinger. Vi oppfatter innholdet som vanskeligere tilgjengelig etter endringene. Det er blitt mer detaljert/spesifikt, men samtidig så detaljert at vi lurer på om alle tiltak er dekket innenfor disse kategoriene? Størrelseskriteriene er i en del tilfeller tatt ut. Endringene tydeliggjør behovet for veiledningsmateriale som klargjør når et tiltak innenfor vedlegg II utløser KU og ikke, jf. vedlegg III.

Vi har ellers følgende separate merknader til de to forskriftene:

Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven

Områderegulering blir etter det vi erfarer mindre brukt i kommunene. Vi stiller derfor spørsmål ved om det er formålstjenlig å operere med et skille mellom områdereguleringer og reguleringsplaner i §§ 2 og 3. Særlig gjelder dette for § 2 bokstav d) og § 3 bokstav b).

For øvrig kan vi ikke se at høringsnotatet sier noe om hva som er bakgrunnen for at det opereres med et skille på akkurat 15 dekar for KU krav?

Videre har vi en del tilfeller der man har en gammel kommuneplan uten eller med svært enkel/mangelfull konsekvensutredning. Vi oppfatter her at formuleringen «*tilfredsstillende utredet*» i § 3 andre ledd vil være avgjørende i forhold til vedlegg II tiltak, men foreslår at tilsvarende formulering vurderes tatt inn i § 2 andre ledd for tiltak i vedlegg I, jf. også lovens § 12-9 første ledd. Gjeldende bokstav d) foreslås ikke videreført. Vi antar dette er begrunnet i forenklingsbehov.

Fylkesmannen erfarer at det sjelden fremgår av oppstartvarsel for planer som skal vurderes nærmere hvordan disse er vurdert i forhold til vedlegg III, jf. forskriftens § 4 fjerde ledd (någjeldende § 5 tredje ledd). Det ville derfor vært ønskelig at dette kravet fremgikk direkte av loven, jf. § 12-8 tredje ledd og § 12-9.

Vi er tilfreds med de endringer og presiseringer som foreslås i vedlegg III. Særlig gjelder dette nytt andre ledd om momenter i vurderingen. Fortsatt vil det likevel være behov for veiledning omkring enkelte tiltak. Som eksempel nevnes bokstav h); hva menes med «*større*» omdisponering og når er denne av «*stor betydning*» for landbruksvirksomhet?)

I nåværende og ny forskrift er det krav om at fastsatt planprogram «*skal sendes*» til de som har avgitt høringsuttalelse, jf. § 6. I en del tilfeller kan dette bli en omfattende ekspedisjon. I et forenklingperspektiv bør det etter vår mening være nok at stadfestet planprogram «*gjøres kjent*» for de nevnte, for eksempel ved lenkehenvielse til internett.

Foreslått endringer av bestemmelser om at konsekvensutredningen skal utføres av personer med relevant faglig kompetanse (§7), at oppfølgende undersøkelser skal gjøres offentlig tilgjengelig og om bruk av standardiserte metoder og innleggelse av innsamlede data i databaser (§8) samt at virkninger skal overvåkes (§ 9), vurderes positivt. Vi merker oss også positivt at støy og friluftsliv er tatt inn som aktuelle utredningstema (vedlegg IV).

I § 10 første ledd er gjeldende formulering «*ta i betraktning*» (i § 12) foreslått erstattet med «*ta hensyn til*». Fylkesmannen er enig i behovet for skjerpelsen, men mener den språklige endringen alene ikke bidrar til å oppnå formålet. Vi mener det er behov for å tydeliggjøre kravet til redegjørelse for, og vurdering av, innkomne uttalelser i bestemmelsens andre ledd.

Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover

Vi merker oss at man i § 6 i forskrift om miljøvurderinger foreslår at det skal lages utredningsprogram kun for vedlegg I tiltak, og at § 3 foreslår forenklet behandling av vedlegg II-tiltak (tiltak der en skal vurdere om det trengs KU). Forenklingen består i at det ikke skal lages (samt høres og vedtas) utredningsprogram og *tiltakshaver selv* skal gjøre en vurdering av kriteriene i vedlegg III. De foreslåtte endringene medfører at medvirkningsmulighetene, ikke bare fra myndigheter, men fra alle blir mindre både i antall og periode. Vi stiller spørsmål ved om dette er forenlig med vårt oppdrag om å prioritere tidlig medvirkning i saker? Mer ansvar legges over på tiltakshaver, og det forutsettes at tiltakshaver har tilgang til oppdatert kunnskap og god faglig oversikt over mange tema. I praksis tror vi det vil bli liten mulighet for Fylkesmannen til å gjøre egen kvalitetssjekk (for eksempel i felt) i løpet av en høringsperiode på noen uker.

Fylkesmannen stiller på generelt grunnlag spørsmål om vedlegg I nr. 11 og vedlegg II nr. 1 er sjekket ut med landbruksmyndighetene og oppdatert i henhold til gjeldende regelverk.

Husdyrkonsesjonsloven som det vises til i vedlegg 1, er erstattet av lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon samt forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjon. Begge disse er kun knyttet opp mot størrelsen på produksjonen. Fylkesmannen får med

andre ord ingen mulighet til å gjøre en vurdering av hvorvidt forskrift om miljøvurderinger kommer til anvendelse da sakene ikke sendes Fylkesmannen på høring hvis de ligger innenfor konsesjonsgrensen. Fylkesmannen mener videre det er forvirrende at størrelseskriteriene i vedlegg I nr. 11 ikke er tilpasset grensene og definisjonen i særloven. Størrelseskriteriene i vedlegg I overstiger langt det som i dag er maksimalt produksjonsomfang i Norge. Samtidig er det slik at dagens anlegg er av en slik størrelse at det ikke er usannsynlig at de har konsekvenser for miljø og samfunn, men per i dag får ikke Fylkesmannen kjennskap til nyetableringer som ikke overstiger konsesjonsgrensen.

Skal punktene i vedlegg I og II tilknyttet intensiv husdyrproduksjon ha noen verdi, mener vi det bør gjøres en tilsvarende kobling til KU-forskriftene som vi finner i f.eks § 2-1 i landbruksveiforskriften og § 6 andre ledd i nydyrkingsforskriften. Vi vil samtidig bemerke at det er behov for å samordne krav til konsekvensutredning i nydyrkingsforskriften (areal over 50 daa) med vedlegg II nr. 1 b).

Fylkesmannen er usikker på hva det i forskriften siktes til under vedlegg II nr. 1 punkt c) *Avskoging med sikte på omlegging til annen landbruksvirksomhet*, som ikke omfattes av nr. 1 punkt b). Begge punktene viser til nydyrkingsforskriften hvor kommunen er ansvarlig myndighet, ikke Fylkesmannen som det står under nr. 1 punkt c). Nyplanting av skog eller treslagskifte på over 100 daa krever kun melding til kommunen som er ansvarlig myndighet, jf. forskrift om bærekraftig skogbruk § 5, 10. ledd. Fylkesmannen savner også her en henvisning til forskrift om miljøvurderingen/dagens forskrift om konsekvensutredninger samt en harmonisering av arealkravet.

Fylkesmannen er kjent med at lengdekriteriet i forbindelse med revisjon av landbruksveiforskriften skal harmoniseres med kravet til konsekvensutredning ved nyetablering av landbruksvei. Som nevnt synes det behov for en harmonisering mellom flere forskrifter.

For øvrig har vi ingen spesielle merknader til foreslåtte endringer.

Med hilsen

for *Arne Kathrin Fossum*
Sigbjørn Johnsen

Magne Djupe
Magne Djupe
fung. direktør

Saksbehandlere: *Inger Nes, Miljøvernavdelingen*
Hilde Smedstad, Landbruksavdelingen
Kjell Erik Kristiansen, Beredskapsavdelingen
Magne Djupe, Kommunalavdelingen